

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Mgr. K. K.,** zastoupený JUDr. Petrem Folprechtem, advokátem se sídlem Nádražní 344/23, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany,** se sídlem Vršovická 1429/68, Praha 10, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2018, sp. zn. 234043/VP-27/OP, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 8. 2018, čj. 15 Ad 5/2018-14,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Odbor sociálního zabezpečení žalovaného vydal dne 6. 3. 2018 rozhodnutí o úpravě výsluhového příspěvku, kterým žalobci od 1. 1. 2018 zvýšil výsluhový příspěvek (přiznaný mu podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání) o 1,75 %. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, které ředitel Odboru sociálního zabezpečení žalovaného v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí o námitkách bránil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“). Ten výše označeným usnesením věc postoupil Městskému soudu v Praze. Dospěl k závěru, že příslušným soudem je v souladu s § 7 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), krajský soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni. S ohledem na sídlo Ministerstva obrany je takovým příslušným soudem Městský soud

v Praze. Krajský soud odmítl námitky žalobce, dle jehož názoru je podle § 7 odst. 3 správního řádu místně příslušným soudem krajský soud, v jehož obvodu má bydliště, tedy Krajský soud v Ústí nad Labem, jelikož se jedná o věc důchodového pojištění. Krajský soud vyšel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2010, čj. 3 Ads 121/2009-116, a uzavřel, že výsluhový příspěvek není dávkou důchodového pojištění.

[3] Proti tomuto usnesení krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž se dovolává porušení čl. 6, čl. 14 a čl. 17 Úmluvy o ochraně lidských práv. Dále namítl, že bylo rozhodováno v rozporu s bodem 5 preambule Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, ve kterém je deklarováno, že je nezbytné, aby byla v rámci koordinace zaručena dotčeným osobám rovnost zacházení. Ve vztahu k tvrzené diskriminaci odkázal na rozsudek ESLP ve věci Bucheň proti České republice ze dne 26. 11. 2002. Základní principy a pravidla uvedeného nařízení se podle stěžovatele vztahují na veškeré předpisy v oblasti sociálního zabezpečení, to znamená, že i na důchodové pojištění příslušníků ozbrojených sil podle hlavy šesté zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

[4] Stěžovatel vyslovil nesouhlas se závěrem o místní příslušnosti Městského soudu v Praze. Podle jeho názoru se totiž výsluhový příspěvek konstantně označuje za dávku důchodového pojištění. Veškerá rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení vydaná v řízeních, která se týkají dávek důchodového pojištění, jsou rozhodnutí ve věci důchodového pojištění, a to bez ohledu na to, zda se jedná o rozhodnutí ve věci samé nebo procesní (poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, čj. 7 Ads 55/2014-30). Pokud by § 7 odst. 3 s. ř. s. rozlišoval mezi rozhodnutími meritorními a procesními, musel by tak zákon výslovně stanovit (zde odkázal rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, čj. 1 As 62/2010-68).

[5] Stěžovatel se rovněž dovolává toho, že řízení o jeho kasační stížnosti je osvobozeno od soudních poplatků, jelikož se jedná o věc důchodového pojištění dle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Rozhodnutí bylo vydáno v řízení dle § 81 odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení, ve kterém se rozhoduje o změně přiznané dávky důchodového pojištění. Stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2018, čj. 6 Ads 32/2018-29, z něhož však současně vyvozuje závěr, že řízení osvobozeno není. Tento závěr je dle něj rozporný s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2014, čj. 10 Ad 25/2011-40 a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, čj. 10 As 144/2014-81, z nějž cituje, že není-li stanoveno jinak, řídí se organizace a řízení o výsluhových náležitostech a jejich výplata ustanoveními zvláštních právních předpisů o organizaci a řízení ve věcech důchodového pojištění a výplatě dávek důchodového pojištění. Stěžovatel tvrdí, že Nejvyšší správní soud rozhoduje v podobných věcech rozdílně, a proto žádá, aby právní výklad sjednotil.

[6] Žalovaný ve vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Je přesvědčen, že při rozhodování o výsluhovém příspěvku stěžovatele postupoval plně v souladu s platnou právní úpravou. Pokud jde o odkazovaný rozsudek ESLP ve věci Bucheň proti České republice, nelze oba případy stavět do jedné roviny. Žalovaný dále odkázal na dřívější řízení, které stěžovatel vedl a které skončilo zamítavým rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2018, čj. 6 Ads 32/2018-29. Argumentace stěžovatele byla v daném sporu shodná s obsahem nynější kasační stížnosti. Veškeré námitky byly řádně projednány a žalovaný považuje za nadbytečné se k nim dále vyjadřovat.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval argumentací týkající se osvobození stěžovatele od soudních poplatků. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS, kasační stížnost směřující proti usnesení krajského soudu, kterým bylo rozhodnuto o procesní otázce, nepodléhá poplatkové povinnosti. Takovým usnesením je také usnesení o postoupení věci místně příslušnému soudu. V projednávané věci tedy není prostor k tomu, aby se zde Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda se v případě stěžovatele jedná o věc důchodového pojištění, která je od soudního poplatku osvobozena (touto otázkou ve věci téhož stěžovatele se ostatně již v minulosti zdejší soud zabýval v odst. [17] rozsudku ze dne 7. 3. 2018, čj. 6 Ads 32/2018-29, a ve výzvě k zaplacení soudního poplatku ze dne 5. 2. 2018, čj. 6 Ads 32/2018-13).

[10] Pokud jde o posouzení samotné otázky místní (ne)příslušnosti Krajského soudu v Ústí nad Labem, ta je stejně jako další námitky stěžovatele závislá na vyřešení toho, zda je výsluhový příspěvek důchodovou dávkou.

[11] Povahou výsluhového příspěvku se zabýval Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 4. 2010, čj. 3 Ads 121/2009-116. Dospěl přitom k závěru, že se jedná „*o zvláštní dávku poskytovanou jako určitou kompenzaci náročnosti výkonu služby po uplynutí stanoveného počtu let ve služebním poměru. Proto je také tato dávka upravena přímo zákonem o služebním poměru, nikoliv zákonem o důchodovém pojištění. Svou povahou se jedná o výsluhový nárok závislý pouze na odsloužených letech bývalého příslušníka u ozbrojených sborů, nikoliv o dávku určenou k finančnímu pokrytí některé ze sociálních situací (rizik), k němuž jsou určeny dávky důchodového pojištění (stáří, invalidita, ztráta živitele apod.). […] nelze souhlasit se stěžovatelem v tom, že se jedná o důchodovou dávku, na jejíž přiznání by se vztahovaly obecné předpisy o důchodovém pojištění (zejména zákon č. 155/1995 Sb. a zákon č. 582/1991 Sb.). Služební zákon odkazuje na předpisy důchodového pojištění pouze podpůrně v otázce valorizace a souběhu výsluhového příspěvku s důchodem (§ 159 a § 160 tohoto zákona), z čehož však nelze dovodit ničeho o právním charakteru a účelu této dávky.*“ Na citovaný rozsudek v odůvodnění napadeného usnesení správně poukázal také krajský soud.

[12] Taktéž v rozsudku ze dne 24. 3. 2010, čj. 6 Ads 157/2009-90, č. 2071/2010 Sb., Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „*starobní důchod a výsluhový příspěvek jsou zcela odlišnými dávkami, které plní odlišné funkce. Zatímco výsluhový příspěvek slouží k zachování životní úrovně příslušníků ozbrojených složek při jejich dalším zaměstnání v civilním životě, starobní důchod má nahradit ztrátu nebo omezení pracovního příjmu, které nastaly v důsledku věku jako sociální události a je tedy realizací práva na přiměřené hmotné zabezpečení podle čl. 30 Listiny […]. Od toho se pak odvíjí rovněž způsob, jakým zákonodárce koncipuje výpočet těchto dávek, neboli tzv. dávkové formule. Ty musí reflektovat všechna specifika jednotlivých plnění a v žádném případě tedy nelze automaticky uplatňovat pravidla, která platí pro stanovení výše dávek v jednom systému i na systém druhý.*“

[13] Jak Nejvyšší správní soud jednoznačně uzavřel ve výše již citované dřívější věci stěžovatele (sp. zn. 6 Ads 32/2018), „*z citované judikatury, od níž není žádný důvod se v posuzované věci odchýlit, je zřejmé, že výsluhový příspěvek vyplácený podle § 132 a násl. zákona o vojácích z povolání není dávkou důchodového pojištění. (...) Předpoklad, od něhož stěžovatel odvíjí většinu svých námitek, tedy neplatí. Nejvyšší správní soud tak jen stručně poznamenává, že ve věci rozhodoval místně příslušný i správně obsazený soud – pro řízení ve věcech služebního poměru, na rozdíl od věcí týkajících se důchodového pojištění, totiž soudní řád správní nestanoví žádná zvláštní pravidla pro určování místní příslušnosti ani rozhodování specializovaného samosoudce.*“

[14] V nyní projednávané věci pak Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod se od své dřívější judikatury v obdobné věci téhož stěžovatele jakkoliv odchylovat. S ohledem na výše uvedené je tedy možno uzavřít, že závěr obsažený v napadeném usnesení je správný a místní příslušnost je nutno odvozovat z § 7 odst. 2 s. ř. s., tedy dle sídla správního orgánu, který rozhodoval v prvním stupni.

[15] Ze stěžovatelem odkazovaného rozsudku Městského soudu v Praze nevyplývá, že je výsluhový příspěvek dávkou důchodového pojištění. Okrajově relevantní pro nyní posuzovanou věc může být pouze závěr o tom, který orgán rozhoduje o výsluhových příspěvcích a v režimu jakého zákona. Takovým zákonem je zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. To ostatně výslovně stanovuje zákon o vojácích z povolání v § 142 odst. 4, podle něhož „[n]*ení-li v této části zákona stanoveno jinak, řídí se organizace a řízení o výsluhových náležitostech a jejich výplata ustanoveními zvláštních právních předpisů o organizaci a řízení ve věcech důchodového pojištění a výplatě dávek důchodového pojištění*“ a v poznámce pod čarou je výslovně odkázáno právě na zákon o organizaci a provádění soc. zabezpečení. Z pouhé skutečnosti, že pro řízení o výsluhovém příspěvku se použije procesní úprava sociálního zabezpečení, bez dalšího neplyne, že výsluhový příspěvek je dávkou důchodového pojištění. Tyto závěry platí i pro stěžovatelem zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, čj. 10 As 144/2014-81.

[16] Pokud jde o rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 6. 4. 2017, čj. 43 Ad 10/2016-35, je třeba připustit, že uvedený soud v něm dospěl ke stejnému závěru, jaký nyní prosazuje stěžovatel, tedy, že pro určení místní příslušnosti je rozhodující bydliště navrhovatele dle § 7 odst. 3 s. ř. s. Uvedený rozsudek nicméně odporuje závěrům Nejvyššího správního soudu, a to jak těm přijatým v době před jeho vydáním, (citovaná judikatura, podle níž výsluhový příspěvek není dávkou důchodového pojištění), tak i judikatury pozdější, která se výslovně týkala určování místní příslušnosti. Se závěry a argumentací zdejšího soudu se zmiňovaný rozsudek ve svém odůvodnění nijak nevypořádává a ani nebyl později předmětem přezkumu ze strany zdejšího soudu, který uvedený závěr ve své judikatuře tudíž ani nepřejal. Nelze proto tvrdit (jako činí stěžovatel), že je judikatura Nejvyššího správního soudu v těchto věcech nejednotná a měla by být sjednocena. Rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu totiž dává ve výše citovaných rozsudcích zcela jednoznačnou odpověď na otázku, zda je výsluhový příspěvek dávkou důchodového pojištění či nikoliv.

[17] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost v nyní projednávané věci směřovala proti usnesení o postoupení věci místně příslušnému soudu, Nejvyšší správní soud se nezabýval (a ani nemohl zabývat) věcnými námitkami ve vztahu k povaze výsluhového příspěvku a

jeho zakotvení v systému sociálního zabezpečení. Věcné posouzení stěžovatelových argumentů bude totiž teprve předmětem posuzování místně příslušného soudu a Nejvyšší správní soud není oprávněn do jeho rozhodování předem nepřípustně zasahovat.

[18] Nejvyšší správní soud shledal stěžovatelem uplatněné námitky nedůvodnými, a kasační stížnost proto dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. prosince 2018

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu